
Věnujme pozornost učitelům. Plošně testujme až později

Věnujme pozornost učitelům. Plošně testujme až později

24.6.2011, Brněnský deník, autor: KATEŘINA PERKNEROVÁ

Akademický ekonom na CERGE-EI a člen Národní ekonomické rady vlády Daniel Múnich řekl Deníku:

Podle Daniela Múnicha, který se dlouhodobě zabývá kvalitou školských systémů a nástrojů vzdělávání, je klíčovým prvkem vždy osobnost učitele.

* Odpovídá obsah vzdělání na českých základních, středních a vysokých školách tomu, co požaduje vyspělá ekonomika?

Mám-li hodnotit vzdělávací systém paušálně jako celek, tak i obsah vzdělání na českých školách je problém, kterým se musíme zodpovědně zabývat. Nejde navíc jen o to, co požaduje dnešní vyspělá ekonomika, aby se stala ještě vyspělejší, ale i o to, co ještě vyspělejší ekonomika bude vyžadovat za deset až čtyřicet let, kdy dnešní školáci budou pracovat a žít.

* Místo dalšího rozvoje individuální výuky podle profilu žáků se nyní zřejmě budou učitelé vracet k osnovám. Tomu odpovídá i snaha ministra Dobeše o plošné testování žáků. Je to správná cesta?

Asi máte na mysli kurikulární reformu, tedy zrušení osnov a zavádění volnějších rámcových vzdělávacích programů. Situace je dnes absurdní a pro vnějšího pozorovatele dost nesrozumitelná. Na jedné straně se reforma po řadě let formálně dokončuje. Ale v mnoha ohledech proběhla jen formálně na papíře a reálná praxe ve třídách se často nezměnila, učí se více méně podle původních osnov. A teď do toho navíc pan ministr naznačuje možný úrok zpět k osnovám. Já se domnívám, že není radno se vracet zpět. Je žádoucí změny převést z papíru do praxe. Ale aby to opravdu zafungovalo, musí se udělat řada dalších věcí, na které se jaksí pozapomnělo.

* Jakých?

Je třeba ustanovit standardy výsledků vzdělávání, k nim diagnostické a monitorovací nástroje umožňující učitelům a zřizovatelům ověřovat, zda se těchto standardů daří dosahovat, a pokud ne, tak zjišťovat proč. Velkou pozornost je třeba věnovat přípravě a dalšímu vzdělávání učitelů. A teprve potom by mělo nastoupit nějaké plošné testování. U něj je totiž třeba nejvyšší obezřetnosti, protože může mít řadu vedlejších negativních dopadů, je navíc drahé a konfliktní. Mnohem smysluplnější by bylo zavést mnohem levnější pravidelná výběrová šetření, tedy testování žáků podobná mezinárodnímu šetření PISA.

* Bez počítače a chytrého mobilu se dnešní žáci neobejdou, pracují vlastně on-line. Stačí jim jejich učitelé?

Kvalita výuky nebude nikdy spočívat v elektronické tabuli a použití multimediálních zázraků, ale i nadále v osobnostních kvalitách učitelů. Počítače a hlavně snadný přenos a ukládání informací však přinesly jinou zásadní změnu, kterou naše školství ještě nestačilo dostatečně reflektovat. Výrazně totiž oslabily význam školy a učitelů jako poskytovatelů informací. Naopak výrazně narostl význam dovedností informace hledat, vyhodnocovat a zpracovávat. Toto se učí obtížněji než předávání faktů a vyžaduje to větší tvořivost a rozhled na straně učitelů.

* Ví podle vás česká politická elita, jak by se mělo naše školství změnit, pokud se nemá naše republika stát zadním dvorkem Evropy?

Představy politiků o školství a vzdělávání jsou často formovány spíše jednoduchými titulky novin a postrádají hlubší pochopení této problematiky. Jejich názory na poměrně zásadní věci se velice liší, takže základní míra konsensu se hledá velice obtížně. Jestli se na něčem politická elita shodnou, tak na tom, že vzdělání je důležité. Ale zde jejich shoda často končí. As tím se dá jít kupředu jen obtížně.